

KMETSKI LIST

Štev. 21.

Ljubljana, 22. maja 1940

Leto XXII

IMEJMO VERO V ASE

Grmade človeški htrupel, ki so pričele pokrivate spomladansko zelenje, klijoče izpod preminulih časov mirovanja — kličejo na dan vso našo vest in vso našo voljo.

Ljudje, ki krvave z izrekom na ustih: zmagati ali umreti, so vsi od kraja mučeniki in svetniki, kakršnih svet ne pomni in katerih podobe si nihče ne upa častiti, ker so prepolne nadčloveške veličine. Sila borbe raste, kakor raste moč orožja. Človekovo junaštvo se stopnjuje po meri nevarnosti. Čaša, ki je danes potisnjena na usta vojaka, je nepopisno grenka. Toda to grenkobo odvaga smoter, za katerega človek umira. Cel svet, vsi neprijatelji, ki se že vojskujejo in vsi drugi, ki še čakajo povečja — vsi vedo, kako dragocena je svoboda. Tako dragocena, da more njeno izgubo pokriti samo smrt. Zato sleherni žrtvuje vsega svojega duha in vse svoje moči, da bi jo s svojo smrtjo ohranil vsaj za svoj narod.

To je smisel smrti. Ta smisel pa ima svoj ključ v vesti človeka. Kadar stoji ves narod pred vrati smrti, takrat se v njem zbudi tisto, kar je največji smoter življenja: čast, sreča in svoboda skupnosti, ki ji pripadaš. Ta vest je dostikrat močna tudi med onimi, ki je ne goje. Toda v zmago vodi le tiste, ki jim je bila že pred usodnim trenutkom vodilni življenjski ukaz. Države, ki so stvarjale zgodovino, narodi, ki so oblikovali te države, so najzgovornejši dokaz tem besedam. Bodisi Francozi, bodisi Nemci ali drugi, ki danes merijo svoje sile — vsi so najprej skovali na znotraj svojo enotnost. Vest jim nalaga, da se za to enotnost odrečejo vsemu in da zanjo tudi ginejo prav kakor bi bilo giniti najslajše. Da. Narodi, ki se čutijo eno, ne dvomijo, da je največja žrtev najčastnejše breme.

Odtod njihova volja. V silnih zaletih zadevajo armade ob armade. Vrtoglave višine so prav tako prizorišče strašnih junaštev, kakor so širna polja grozotna pokopališča pokončenih junakov. Mesta izgubljajo svoja obličja, ljube vasi se pogrezajo v razvalinah, iz katerih so po komaj dvajsetih letih spet bile zrasle. Volja do uničevanja, volja do ohranitve — obe se oklepata milijonov mišic. To so mišice močnih. Zakaj slabi, tisti, ki se na borbo niso pripravljali, tisti, ki ne morejo doumeti skrivnost besed »umreti ali zmagati« — podležejo prej, predno se borba začne.

Kako pomembno je, biti vesten do domovine, kako očitno, da brez volje, braniti jo, niti en dan ne zdržiš pred neprijateljem!

Če gremo vase pa se vprašamo, ali smo mi napram svoji domovini storili vse, kar smo dolžni, kakšen bo odgovor? Vsak sam ve. Ve vsak, ali nosi v svojem srcu vero v domovino in ali navaja svojo voljo k temu, da v trenutku potrebe ne bo oklevala, žrtvovati vse, kar ima.

Toda to ni dovolj. Dolžnost vsakega, ki pozna resnico, je — dvigati vero, jačati voljo. V naši državi živijo junaki, ki so znani, kolikor daleč sega svet. Junaki, ki so s svojo hrabrostjo, požrtvovalnostjo in skromnostjo ustvarjali čuda. Ljudje, ki so daleč izven svoje domovine zbirali zadnje ude svojih razbitih vojska, pa jih je njihova vera v zmago srečno pripeljala domov.

Vera v zmago se rodi iz prepričanja, da se boriš za resnico in pravico. Samo v tako vero sme biti človeško srce zajeto in le tako prepričanje te opravičuje terjati zmago.

Ni lepše dežele, kakor je domovina. Na nikogar nisi bolj navezan kakor na svoj narod. In če te narod kliče, ne smeš misliti, kaj

bo s teboj — ko je neizmerno važnejše, kaj bo s celoto, če ti napram njej ne boš izpoljeval ukazov vesti in če ne boš poln vere v življenjsko pa borbeno zmožnost svoje skupnosti.

Treba je, da gre od ust do ust to, kar nas je učil kralj Aleksander, borec in mučenik. Bodimo eno, to je prva zapoved. Imejmo vero v svojo moč, imejmo voljo za to vero umirati in nikogar ne bo, ki bi mogel pokončati življenjske sile naše obširne države.

Nihče ne ve, odkod pridrvi vihar in katera bo njegova črta. Toda sklenjeni v eno samo jekleno mišico bomo z lahkoto ohranili slovenski jug.

Brez vere — gorje nam!

Pogled na sodobno Rusijo

Dr. Rudolf Bičanić, glavni ravnatelj zavoda za pospeševanje zunanje trgovine, je po povratku iz Rusije dal nekaj zanimivih podatkov o sodobni Rusiji. Te podatke objavlja v eni zadnjih števil »Hrvatski dnevnik«, odkoder posnemamo tole:

»Sovjetska Rusija je ogromna država, ki ima 80krat večjo površino ko Jugoslavija in 300 krat večjo ko Hrvatska. Prebivalstvo se vsako leto pomnoži za polovico hrvatskega naroda. Država je zvezna in v njej stanujejo razni narodi, ki so po novi ustavi združeni v zvezo federativnih republik. Sedaj je 12 zveznih in mnogo avtonomnih republik. To je zemlja dela in organizacije, kjer je utrip življenja veliko hitrejši nego v predvojni Rusiji.

Ljudje so pri nas imeli o Sovjetski Rusiji napačno sliko. To je poseben svet, ki ga ni mogoče meriti z evropskim merilom. Tam je na stotisoče hektarjev obdelane in prav toliko neobdelane rodovitne zemlje, ki čaka pridnih ljudi, da jo bodo obdelali. To je zemlja z velikanskimi gozdovi, ki čakajo na eksploatacijo. Nove moskovske ulice so široke po 60 m, novi tovorni vagoni imajo po 60 ton, tanki po 100 ton. Ruski apetit je ogromen, štirikrat večji od našega, a vodka ima 50 stop. alkohola. Naklada knjig je velikanska. Dela Tolstega so izdali v 9 milijonih izvodov. Prekope in železnice v dolžini po 100 in 100 km zgrade v najkrajšem času.

Ogromna prostranost je prvi činitelj, ki ga je treba imeti pred očmi, kadar se govori o Sovjetski Rusiji. Drugi činitelj je zgodovinska tradicija. Zlasti v vojski prevladuje spoštovanje tradicije ruskih zmag in velikih ruskih generalov, n. pr. Suvorova in Kutuzova. Ta kult se prenaša tudi v narod. Pogosto je videti napise o »Naši močni domovini«, ki so jo vsi pripravljeni braniti. Močan val patriotizma polje v narodu, gotovo pa je tudi, da je sovjetska vojska zelo

dobro opremljena in pripravljena braniti svojo domovino.

Pri tem pa patriotizem ne prehaja v šovinizem. Na veliki vojaški in ljudski proslavi 1. maja, na kateri so bili napisani o zmagoviti ruski vojski, ni bilo nobenega posmehovanja ali blatenja Fincev. Tehnična oprema sovjetske vojske, kakor je bilo to mogoče videti pri paradah, zlasti motoriziranih in mehaniziranih čet, artilerije in tankov, zlasti pa letalstva — kar se vse izdeluje doma — vzbuja občudovanje pri prijateljih in respekt pri neprijateljih. Vojaki izgledajo dobro in so tudi dobro izvežbani.

Življenje v Rusiji se razvija normalno. To je življenje, ki sloni na določeni temeljih in drugačno nego pri nas. Izdatki za stanovanje so jako majhni in znašajo komaj po 3 do 10 odst. dohodkov. Hrana je obilna. Kar se tiče obleke, proizvodnja kljub ogromnemu razmahu še ne more kriti vseh potreb. Preje je ruski mužik bil zadovoljen z opankami iz ličja (močvirske trave), danes hoče imeti usnjate čevlje. Proizvodnja 180 milijonov parov čevljev na leto ni malenkost v nobenem trgovinskem sistemu, pa tudi ne v sovjetskem. Rusija se nahaja šele v tretji petletki svoje izgradnje. Kar se tiče kmetov, je pri nas vprašanje kolhozov izzvalo živo zanimanje in se smatra za eno najtežjih preskušanj sovjetskega sistema. Kolhoz je mogoče razumeti šele, kadar si človek predoči ogromno prostranost ruske zemlje. Ako vzamete, da na 500 duš pride 4000 hektarjev zemlje, potem je jasno, koliko možnosti ima država v organizaciji kmetijstva. Vsak kolhozec pa dobi del zemlje na dosmrtno uživanje. Zemlje ni mogoče niti obremeniti niti prodati in je ni mogoče kmetu niti odvzeti. Državni stroji in traktorji obdelujejo zemljo, zato je v Rusiji obdelovanje zemlje silno poceni. Davki se plačajo v procentu žita. Ob slabih letinah ne nosi posledic

samo kmet, ampak cela zajednica. Od pridelka žetve dobi vsak kolhozec po odbitku stroškov svoj del v odmeri števila delovnih dni v letu. Razen tega dobi kolhozec pol do enega hektarja zemlje za osebno izkoriščanje po delovni sili in velikosti družine. Ako vzamemo, da ima kmetiška družina povprečno 6 članov, oziroma 4 delovne sile, tedaj odpade na kolhozno družino dva do 4 hektara zemlje za osebno izkoriščanje. Tako je kolhoz mogoče razumeti samo zato, ker je dovolj zemlje. Ko bi se pri nas zemlja razdelila tako, da bi vsaka kmetiška družina na vsako delavno silo dobila po en hektar zemlje, ne bi ostalo nobene skupne zemlje.

Družina se v Sovjetski Rusiji bolj in bolj ustaljuje. Ker ni osebnih bogastev, se zakoni ne sklepajo iz osebnih ozirrov. Ljudje, ki nočejo ži-

veti skupaj, se lahko ločijo. Odgovornosti napram otrokom pa so velike. Mož, ki se loči, ima obvezo brez ozira na to, kje je vzrok ločitve, da daje za vzgojo otrok četrtino svojih dohodkov.

Naše odposlanstvo je bilo v Moskvi sprejeto pristrčno v smislu pravega slovanskega »hleboslavstva«. Rusom je bilo zelo ljubo, ko smo se lahko sporazumevali v slovanskem jeziku. Čeprav je bila naša ruščina zelo široka, smo se vendar lahko sporazumevali.

Na koncu pravi dr. Bičanić:

»Meni je osebno drago, da sem mogel sodelovati pri tem zgodovinskem potovanju. Prepričan sem se lahko, kako napačno je bilo stališče tistih krogov na Hrvaškem, ki so bili kratkovidni v oceni položaja Sovjetske Rusije.«

Bodimo nerazdružljiva enota

Boj, ki se je vnel lani septembra meseca, se vedno bolj širi in se razvija v veliko evropsko, oziroma bolje rečeno, svetovno vojno. Razmere so take, da terjajo zmeraj od več narodov odločitev za eno ali drugo stran.

Položaj Balkana je po srečnem naključju tak, da smo ostali zunaj teh sporov. Prva naša dolžnost je, da z vsemi razpoložljivimi sredstvi branimo in varujemo svojo

Neutralnost

Že sama državljanska zavednost nam je od vsega početka tudi brez oblastnih predpisov narekovala skrajno neutralnost. Jugoslovani nikdar nismo želeli vojne in je niti danes ne želimo. Nasprotno! Predvojna Srbija je v vojni toliko pretrpela, kolikor mogoče ni nobena država na svetu. Naša ožja domovina Slovenija pa je bila tudi pozorišče takih bojev in tolikšnega razdejanja, da si narod nikdar več ne želi ponovitve teh dogodkov.

Zato prosimo naše čitatelje, da sprejemajo vsa naša poročila in preglede o dogodkih strogo nepristransko, torej skrajno nevtralnno. V interesu skupne domovine in njene varnosti je, da gledamo in ocenjujemo vse dogodke okrog sebe samo kot opazovalci, ne pa kot

kritiki. Zaradi tega se bomo v poročilih in tedenskem pregledu omejevali samo na izjave jugoslovanske uradne službe. Prepričani smo, da bomo s tem služili ideji miru na Balkanu in ideji nevtralnosti, ki v sedanjem položaju pomeni veliko moralno silo na tem ozemlju.

Peta kolona

V zvezi s tem opozarjamo prav posebej naše čitatelje in prijatelje, naj pazijo, da ne hote ne zaidejo v tako zvano »peto kolono«.

Kaj je to? To je pojav razkrajanja v lastnih vrstah. Pred časom so se sprožili po čas-

nikih razgovori, odkod izvira ta izraz in koliko je star. Za nas je to brez pomena. Važno je samo to, da »peta kolona« pomeni razkroj v lastnih vrstah. To vidimo v vseh sprtih tabarih. Zato je naša sveta dolžnost, da tako delo v lastnih vrstah onemogočimo. Nepremišljena beseda, debatiranje v javnih lokalih (gostilnah, kavarnah in na deželi pred cerkvijo) da neprijateljski službi lahko podatke, ki utegnejo biti zanj dragoceni, za nas pa pogubni.

Zato opozarjamo vse, naj bodo previdni. Ni treba vsega, kar človek misli ali čuti, obšati na veliki zvon. Tudi molk je močno obrambno sredstvo — za posameznika in za skupnost.

Sebi zvesti

Varujte se hujskačev! To je klic, ki ga ni mogoče nikdar dovolj podčrtati in naglasiti.

Po deželi hodijo ljudje, o katerih ne veste, ne odkod ne kam. Tem ljudem ne zaupajte. Ako vas o čem vprašujejo, jim ne odgovarjajte, ako vam o čem pripovedujejo, jim ne verujte!

Lahko so čisto nedolžni poklicni ljudje, lahko so tudi kaj drugega. Položaj pa zahteva na vsak način skrajno previdnost.

Pamet je boljša ko žamet

Zgledi po svetu so nam pokazali, kakšna usoda čaka vsak narod, ki ne razume svojega poslanstva. Mislimo, da ni človeka med nami — vsaj v kmetijskih vrstah ne — ki bi našemu narodu želel enako usodo. Zato pa moramo vsi predstavljati enoto, ki je ne more nobena sila porušiti.

Doma in drugod

VSA ZBOROVANJA PREPOVEDANA

Notranji minister je izdal ukaz o začasnih prepovedi zborovanj in skupščin.

1. Prepovedana so zborovanja, manifestacije, javni sprevodi in skupščine, ki nimajo verskega značaja. Prepoved velja do nadaljnjega ukaza. Ta prepoved se ne nanaša na gledališke in kinematografske predstave, koncerte in plesne ter slične zabavne prireditve.

2. Osebe, ki se udeležujejo prireditev, ki so označene v prvi točki tega ukaza, bodo kaznovane s kaznijo 10 do 1500 din, v primeru neplačila denarne kazni v določenem roku pa bodo kaznovane z zaporom od enega do 30 dni.

3. Ta naredba stopi v veljavo z dnem, ko bo objavljena v Službenih novinah.

POMOŽNA VOJSKA

V soboto je bila objavljena uredba z zakonsko močjo, s katero se ustanovljajo edine pomožne državne obrambe

NALOGE POMOŽNE VOJSKE

Pomožna vojska državne obrambe bo opravljala javna in druga dela, ki bodo v interesu narodne obrambe in kakor jih bodo odredile pristojne oblasti. Obvezniki pomožne vojske bodo načelno vsi državljani kraljevine Jugoslavije moškega spola, ki so sposobni za delo v starosti od 16. do 70. leta, specifično za fizična dela pa od 17. do 65. leta starosti, razen onih, ki so vojni obvezniki.

Ljudje, ki so starejši kakor 70 odnosno 65 let, a so še sposobni za službo v pomožni vojski, se bodo sprejeli med njene obveznike kot dobrovoljci, če se za to sami prijavijo. Položaj obveznikov pomožne vojske v posameznih njenih panogah se bo določil po njihovi delovni sposobnosti in njihovi kvalifikaciji za posamezna dela in posle, po njihovih poklicih in potrebi tudi po zdravniškem pregledu, če ga bo določil pomožni vojni obveznik zahteval.

Pomožna vojska se mobilizira v primeru mobilizacije, z nalogo, da zagotovi oskrbo in delovanje mobilizirane vojne sile, kakor tudi, da omogoči vsemu narodu in državi obstanek za časa vojne. Z uredbo ministrskega sveta bodo izdani še posebni predpisi o disciplinski odgovornosti v pomožni vojski.

Če obveznik pomožne vojske v službi v pomožni vojski izgubi življenje ali se njegova delovna sposobnost zmanjša, se bo smatral za vojnega invalida.

Pozorišče sedanjih bojev na zapadnem bojišču. Boji, o katerih poročamo, še trajajo. Kakor je posneti iz zadnjih vest, gre nemško prizadevanje za tem, da bi se prebilo do morja. Zavezniki skušajo s protiofenzivami zaustaviti nemško prodiranje in poročajo o valujoči borbi.

Pomožna vojska ima tri pozive (oddelke). V prvi poziv spadajo upravno in strokovno osebje, strokovni delavci z industrijskega, go-pdraskega, obrtniškega, rudarskega, prometnega, gradbenega, sanitetskega področja. V ta poziv se po potrebi lahko uvrste tudi pomožni delavci omenjenih strok. V drugi poziv spada jo kmetje in živinorejci, ki se v mirnem času bavijo s kmetovanjem in živinorejo ter od tega dela žive, dalje kmetijski in drugi strokovnjaki s teh in drugih gospodarskih področij: agronomi, ekonomski, veterinarski pomočniki, kovači itd. V tretji poziv spadajo vsi ostali obvezniki.

Ministrstvo vojske in mornarice ima pravo v sporazumu s pristojnimi ministrstvi, odnosno banskimi oblastmi v svrhu izpopolnjevanja strokovnega znanja obveznikov pomožne vojske organizirati za posamezne vrste službe v pomožni vojski prostovoljne tečaje za one, ki niso stalno zaposleni v kaki stroki ali poklicu, v katerem bodo v pomožni vojski uporabljeni. Ti tečaji se lahko organizirajo v krajih, kjer bivajo prizadeti obvezniki, tako da od svojega rednega dela ne bodo zadržani. Za šolsko mladino na srednjih, meščanskih in strokovnih šolah se bodo organizirali ti tečaji v sodelovanju s šolskimi oblastmi in pod njihovim nadzorstvom.

Pomožna vojska se lahko v mobilnem in vojnem stanju uporabi za dela, ki so neposrednega pomena za državno obrambo.

Pomožni obvezniki se morajo pozvati v službo v pomožni vojski tudi v stanju pripravljenosti. Vpoklic obveznikov k tem delom bo odredil ministrski svet na predlog pristojnega ministra.

Državljeni nevtralnih in zavezniških držav ki stalno bivajo v naši državi, so tudi obvezniki pomožne vojske.

Tretjemu pozivu pripadajo delavci, šolanci, aktivni in upokojeni uradniki državnih in samoupravnih služb, študenti in učenci vseh šol.

Med delavna sredstva spadajo: vsa živina, vprežna vozila, motorna vozila, stroji, orodje in vsa plovna sredstva.

UREDBA O NEVTRALNOSTI

Ministrski svet je predpisal sledečo uredbo za zavarovanje nevtralnosti v tisku:

Čl. 1. Prepovedano je objavljati v časopisju in v drugih tiskanih spisih, plakatih ali poročilih sledeče: 1. poudarjanje stališča v korist ene od vojujočih se strank; 2. povzročanje nezadovoljstva ali mržnje proti eni izmed vojujočih se strank; 3. hujskanje k dejanjem, sovražnim za katero od vojujočih se strank; 4. žaljenje ali pa omalovaževanje vojske kate-

rekli tuje države; 5. objavljati izmišljenih ali neresničnih poročil, ki bi mogla skaliti odnose med katero zunanjo in našo državo.

Čl. 2. Prepovedane so izjave, sporočila ali druga dejanja, ki jih označujejo točke 1. do 5. prvega člena, če so storjena v obliki predavanja, govorov, slik, risb, karikatur, fotografij ter filmskih in zvočnih posnetkov, ki so namenjeni javnosti.

Čl. 3. Kdor se pregreši proti predpisom čl. 1 in 2 te uredbe, bo kaznovan z zaporom do dveh let ali na denarno kazen do 100.000 din.

Čl. 4. Kdor bi trosil ali prodajal časopise ali tiskane spise iz čl. 1. uredbe, bo kaznovan z zaporom do 6 mesecev ahi denarno globo do 10.000 din.

ODPOSILANSTVO V MOSKVI

Naše trgovinsko odposlanstvo, ki je bilo 17 dni v Moskvi in tam uspešno končalo pogajanja za obnovo trgovinskega prometa med Jugoslavijo in Rusijo, se je konec preteklega tedna vrnilo v Beograd. Poročevalci beograjskih listov so ji prišli naproti do rumunsko-ruske meje. Med vožnjo proti domu so posamezni člani našega odposlanstva pripovedovali svoja vtise, ki so jih dobili v Moskvi. Beograjsko časopisje je objavilo te zanimive razgovore, ki jih prinašamo tudi v našem listu.

Jugoslovenska delegacija je bila ves čas svojega bivanja v Rusiji predmet prijateljske in pristržne pozornosti. Že na meji pri Tiraspolu jo je pozdravil poseben delegat iz Moskve, ki je bil potem ves čas prideljen delegaciji. V Kijevu je bil službeni sprejem s strani predstavnikov tamkajšnjih oblasti. Na moskovskem kolodvoru so sprejeli delegacijo visoki funkcionarji komisarijata za zunanjo trgovino in zunanjega ministrstva, ki so sporočili pozdrave svojih šefov. Že prvi stik je napravil najboljši vtis in ves čas bivanja v Moskvi so naši predstavniki bili povsod sprejeti s simpatijami.

Pogajanja so zato potekala zelo zadovoljivo. Kjerkoli so se pokazali različni nazori, je bilo po obojestranski dobri volji nazadnje vedno doseženo polno soglasje. Sovjetski predstavniki so pri tem opetovano naglašali svoje prepričanje, da uspeh trgovinskih pogajanj sam po sebi znači korak k popolni normalizaciji odnosov med obema državama.

PRI PREDSEDNIKU VLADE

Poseben vtis je na našo delegacijo napravil sprejem pri ministrskem predsedniku in zunanjem ministru Vjačeslavu Mihajloviču Molotovu, ki je člane naše delegacije pogostil in se iskreno razgovarjal z njimi tri ure. Glavni vtis iz tega razgovora je bil ta, da sovjetska Rusija s simpatijami gleda na napredek

Jugoslavije in na njeno okrepitev in da želi, da Jugoslavija vztraja na potu svojega napredka. Molotov je posebej poudaril željo za nadaljnji uspeh Jugoslavije tudi v bodočnosti ter ponovno izrazil svoje simpatije za Jugoslavijo in za jugoslovenski narod.

TRGOVINSKA POGAJANJA

Pogajanja za gospodarske pogodbe so bila v komisarijatu (ministrstvu) za zunanjo trgovino, katerega šef Atanas Ivanovič Mikojan se je izkazal odličnega poznavalca mednarodnih gospodarskih problemov in izvrstnega praktičnega organizatorja. Zaključene in podpisane so bile pogodbe o trgovini in plovbi, o plačilnem prometu, ki obsega tudi kontingente glavnih predmetov bodoče medsebojne trgovine in o ustanovitvi trgovinske agencije sovjetske Rusije v Beogradu in Jugoslavije v Moskvi.

PRVOMAJSKA PARADA

Na povabilo vlade se je naša delegacija udeležila proslave 1. maja, ki je državni praznik sovjetske Rusije. Odkazali so ji častno mesto v diplomatski loži. Proslava je bila povsem vojaškega značaja. Udeležba ljudstva je bila naravnost ogromna, saj šteje Moskva danes okrog 4 milijone prebivalcev.

Pred Stalinom in člani vlade je pod poveljstvom maršala Budjonija, ki se je vojaško prijavil maršalu Vorošilovu, defiliralo mnogo tisoč vojakov vseh vrst orožja. Največji vtis so napravili oddelki motorizirane težke artilerije in pa ogromni 1000-tonski tanki. Zaključek je tvorilo blizu tisoč vojnih letal vseh vrst, ki so prekrila nebo nad Moskvo.

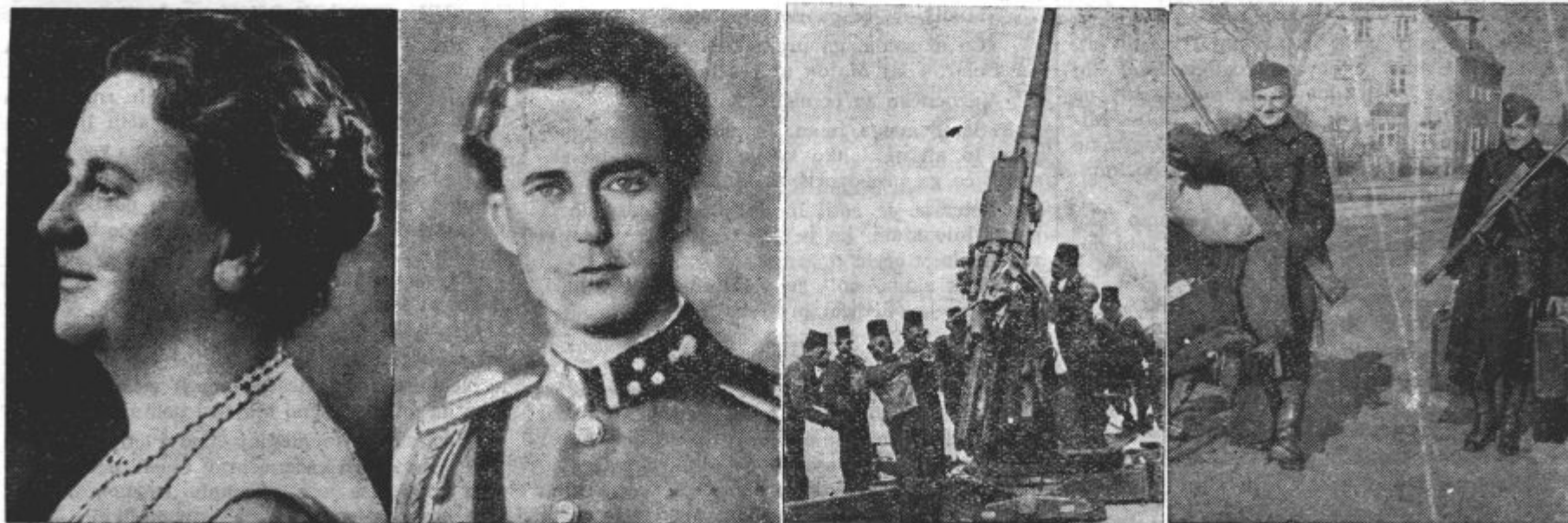
MOSKVA

Delegacija je imela priliko, da si je dobro ogledala tudi Moskvo. Velik vtis je na njo napravila gradnja prekopa Moskva-Volga, ki bo iz Moskve napravil pristanišče, v katero bodo sredi Rusije prihajale ladje z Belega in s Črnege morja. Občudovali so tudi načrt »Sovjetskega dvorca«, ki se gradi in bo gotov do leta 1942. To bo ena največjih palač na svetu. Visoka bo 412 m, torej za več nego 100 m višja od Eiffelovega stolpa. Velika dvorana v tej palači bo mogla sprejeti 27.000 ljudi. Na odru dvorane bo lahko nastopila cela brigada vojakov. Proračunani stroški za palačo so ogromni in bodo znašali v naši vrednosti okrog 30 milijard dinarjev.

Odlično je speljana tudi podzemna železnica, ki je popolnejša od one v Parizu in Londonu. Zato so pa ruske železnice še precej zanemarjene. Material je star in izrabljen in največja brzina vlakov je 50 km.

RUSKA GLEDALIŠČA

Ljudje so zelo skromno oblečeni, zlasti

Z leve na desno: Nizozemska kraljica Viljemina, ki se je pred Nemci s svojimi umaknila v London. — Belgijski kralj Leopold. — Top za protiletalsko obrambo v Egiptu. — Dva norveška vojaka v službi domovine.

tudi žene. Toda puder, ličila in barvanje nohtov, vse to dobro poznajo tudi moskovska dekleta in žene. Stara ruska gledališka umetnost je tudi danes v Moskvi doma. Velika moskovska gledališča so vedno polna. V drami igrajo sedaj že par mesecev vedno z enakim prodornim uspehom dva vojaška komada iz ruske zgodovine: »Vojskovodja Suvorov« in »Feldmaršal Kutuzov«. V obeh se veličati domoljubje ruskega naroda in požrtvovalnost ruske vojske. V veliki operi pa dajejo večer za večerom opero »Ivan Suzanjin«, ki glorificira ljubezen in vdanost ruskega kmeta do domovine. Ob sijajni režiji nastopajo v zaključni sceni: vojska, duhovništvo, procesije, narod in sodelujejo v zaključnem zboru »Ruskaja zemlja« ob navdušenih manifestacijah publike.

V »Hrvatskem dnevniku« je popisal svoje vtise iz Moskve tudi član naše delegacije g. dr. Bičanič. Tudi njegovi podatki so zelo zanimivi in polni priznanja ruskemu napredku, ruski vojski, disciplini in redu, ki vlada povsod ter o globokem patriotizmu ruskega naroda in njegovi ljubezni do ruske domovine.

Dr. Bičanič zaključuje svoj članek s trditvijo, da niso imeli prav tisti, ki so se protivili obnovitvi stikov z Rusijo. V Moskvi da se še živo spominjajo Stjepana Radiča, ki je za časa svojega izgnanstva odšel iz Londona tudi v Rusijo.

OBČINSKE VOLITVE

se nišo vršile preteklo nedejo povsod, kakor se je glasil prvoten razpis, marveč so bile z banovo odločbo koncem preteklega tedna ponekod nenadoma odložene na poznejši čas. Odložitev je bila ponekod utemeljena zaradi prekomasacije občin, drugod zaradi tega, ker ni bila nobena kandidatna lista potrjena, ponekod pa so bile volitve preložene brez utemeljitve.

Pri onih občinah, kjer so se volitve izvršile, je bilo značilno dejstvo, da jih je bilo zelo mnogo z dvojnimi kandidatnimi listami HSS. Uradni kandidatni listi HSS so nezadovoljni kmetje postavili opozicijsko kandidatno listo HSS.

SPORI MED HSS IN SDS

Ob priliki menovanja novih mestnih svetov v mestnih občinah na Hrvatskem je prišlo do očitnega nesoglasja med organizacijami HSS in SDS, ki tvorijo kmetško demokratsko koalicijo. V nekaterih občinah organizacije SDS sploh niso hotele sodelovati v občinskih zastopih, drugod pa so odborniki SDS položili svoje mandate in odstopili, kakor n. pr. v Splitu in Osijeku.

SLOVENSKA SAMOUPRAVA

»Slovenec« poroča, da so bili pretekli teden župani iz dravske banovine v Beogradu in da so zahtevali pri predsedniku in podpredsedniku vlade takojšnjo samoupravo za Slovenijo. Sklicevali so se na to, da so oni pravi zastopniki slovenskega naroda, ker so bili za časa režima dr. Milana Stojadinovića svobodno izvoljeni župani. Župansko deputacijo so vodili župani dr. Jure Adlešič, senator Mihelčič in Nande Novak iz Nevelj.

DVE KMETIJSKI ZBORNICI

imajo v Banja Luki. Obe delujeta in se pripravata, kateri pripada premoženje. Staro kmetijsko zbornico je kmetijski minister razpustil in razpisal nove volitve. Nova kmetijska zbornica je bila sicer izvoljena, toda stara se je proti razpustu pritožila na državni svet, ki je tožbi ugodila in razpust razveljavil. Tako je prišlo, do dveh kmetijskih zbornic. Verjetno je, da imajo kmetje od obeh zbornic v Banja Luki prav toliko koristi, kakor slovenski kmet od ljubljanske.

HRVATSKI KNJIŽEVNIKI V MARIBORU

V mariborskem gledališču so nastopili pretekli teden hrvatski književniki z recitacijami svojih del. Dosegli so popoln uspeh. Mariborsko občinstvo je napolnilo dvorano do zadnjega kotička in priredila hrvatskim gostom navdušene ovacije.

LJUBLJANSKI VELESEJEM

Naš letošnji pomladanski velesejem bomo otvorili dne 1. junija in bo trajal do 10. junija. Ta velesejem bo naša 47. razstavna prireditev

in storili smo vse, da bi bila v korist narodu in državi.

Težke posledice vojnih nevšečnosti čuti tudi naša država, ki ji je uspelo, da je v tem usodnem spopadu narodov ostala nevtralna. Ako se kot nevtralna država hočemo obdržati, moramo organizirati svoje gospodarstvo v duhu današnjega časa, ki zahteva strnjeno vseh gospodarskih sil. Le s skupnimi silami bomo prebrodili današnje težave, prav tako, kakor smo nedavno krizo. Organizirano gospodarstvo je zlasti v vojnih časih glavni činitelj reda, dela in obstoja naroda in narodne obrambe. Vendar se še nikoli ni tako močno kot sedaj pri nas občutila potreba najtesnejše povezanosti vseh edinic narodno-gospodarskega organizma, kajti čas in položaj zahtevata tudi od nas, da pokajemo, kaj premoremo in zmoremo sami iz sebe.

Zato bo ta naš velesejem po eni strani viden in osredotočen izraz razvoja in stanja našega gospodarstva, po drugi strani pa bo v težkih turnih časih kot mirotvorna gospodarska prireditev pomirjevalno vplival na ljudsko dušo in krepil nacionalno zavest najširših ljudskih množic.

Pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Petra II. bo v Ljubljani XX. mednarodni pomladanski velesejem kot 47. velesejmska razstavna prireditev od 1. do 10. junija 1940.

Velesejem bo bogato založen.

V splošnem delu bo razstavljena: strojna in kovinska industrija, fina mehanika; radio in elektrotehnika, razsvetljava in kurjava; vozovi, bicikli, sport; poljedelski stroji in orodje; mlini: lesna industrija, pletarstvo, ščetarstvo, igrače; tekstilna industrija in konfekcija, klobučarstvo, čipkarstvo; usnje in konfekcija; krznarstvo; papir in pisarniške potrebščine; kemična industrija; fotografija; elektro-medicinski aparati; živilska industrija; stavbarstvo; glasbila; steklo, porcelan, keramika, bižuterija; razne novosti.

Posebne razstave: avtomobili in motorna kolesa; pohištvo in stanovanjska oprema; mala obrt; razstava o zaščiti pred napadi iz zraka — aktivna in pasivna obramba.

Ivan Albrecht:

Med košnjo in žetvijo

Iz sobe je bilo čuti Petrov hreščavi smeh, poredne Aničine opazke in tu in tam še kako besedo od Jerice in Majde.

Čez dolgo je dejal Tine:

»Saj ne gori voda in priganjal nisem jaz, ampak vi. Lahko se bova še drugič kdaj kaj menila, kadar boste dovolj na volji, zdaj pa grem z dekleti malo k Zadravcu v Polje. Mislim, da nimate nič proti temu, če se malo zavrtimo, posebno zdaj, ko pravite, da bo kmalu konec fantovanja.«

»Le, le,« se je zganil Vuzdenčan, »samo tako bolj po ozkih potih hodi, če hočeš sam sebi dobro.«

Tine si je pokazal na čelo:

»Mislite, da bi me tale srečala?! Meni se zdi, da me je že...«

»Nič ne rečem,« se je grenko nasmehnil oče, »saj je dosti bolnikov, ki mislijo, da so zdravi. Sicer je pa res še čas in jutri še ne bomo delali pisma.«

»Zastran mene nikoli,« je siknil fant in naglo odšel v hišo.

Ko so se vrnili na dvorišče, je dejal gospodar:

»Kaj pametnega mu povej spotoma, Majda...«

»Bo hotel poslušati?« je zabrlelo upanje in oče ga je netil:

»Če Bog da...«

»Navzkriž sta si,« je Jerico objela skrb, toda Tinetov pogled jo je bodril in miril.

»Mene ne marajo,« je dejal Peter.

»Ej, kar pri meni ostani,« je z nasmeškom ponudil stari.

Ko je mlado odšlo, sta moža dolgo mrmraje govorila.

»Misliš, da bi ga res pregovoril?«

»Če ni skala, ga premaknem,« je trdil Peter Belar. »Saj Majda ni res tako napačna.«

Vuzdenčan je pomislil, potlej pa:

»Samo enega imam in zavreči ga ne morem, to mi pa lahko verjameš, da ne bo za stonj, če ga pregovoriš za Majdo.«

Peter se je rotill in obljubljal, gospodarja pa je bilo sram, ko je začutil, da ga je toplo zaščemelo v oče.

»Tak skusi, no!« je vstal in odšel v hišo, Peter pa je odcincal proti bajti.

III.

Pri Zadravcu v Poju je vse vrvelo in živel. Fantje so kmalu tako prevzeli deklško trojico, da je bil Tine skoraj odveč. Posebnost tega fantovskega plesa sta pač bila dva cigana, ki sta poleg vsakdanjega harmonikarja pridno svirala na gosli. Na harmonikarjevi desni je sedel zgubani starec, na levi golobrad mladec, oba pa sta bila kakor ogenj.

»Urno, Janoš!«

»Brzo, Selim!«

Pari so se vrteli, fantje so potrkavali s petami, dekleta so bila potna in rdeča, z miz je teklo vino, po dveh prostranih sobah pa so se valili gosti oblaki dima in prahu.

»Urno Janoš, brzo Selim!« je priganjal tudi Tine, ki je ostal brez plesalke, predno se je prav zavedel, da je na plesišču. Iz megle in prahu je videl Jeričine oči, ki so ga venomer iskale, pa je zadovoljno prikimal, češ:

»Nič se ne boji! Saj nisem hud!«

Preril se je med mize, da bi malo sedel, a mlado in staro ga je z vseh strani klicalo pit. Bil je tu stricev in tet in znank in znancev in toliko samih prijateljskih in domačih ljudi, da je komaj utegnil sproti odzdravljati na vse strani.

»No, no, nikar ne bodi tako visok in ne glej samo po mladih!« ga je nagajivo poklicala zajetna kmetica, ki je natihoma za svojo hčer tudi mislila na Vuzdenčanovega.

»Saj ne vidim ne starih ne mladih,« se je široko zasmel fant, »ko vas je toliko.«

In je za trenutek prisedel. Kakor pa se je skušal zaplesti v kramljanje, so oči venomer iskale in sledile dekletu. Beseda mu je venomer zastajala, da ga je končno kmetica podražila:

»Nikar no ne premišljaj samo o letini!«

»Pa res dobro kaže, čeprav včasih malo ponagaja vihar,« se je z dvoumnim smehom odrezal fant, kmet poleg njega pa je pomežiknil:

»V vročini seveda rado grmi, vendar to še ne pomeni vselej toče. (Dalje.)

Samopomoč vinogradnikov

Bolj ko kdaj koli, je danes upravičen klic po samopomoči. V silni gospodarski borbi, v stiskah, ki jih vedno bolj povečuje in zastruje sedanja vojna, bo vzdržal in obstal samo tisti, kdor bo znal vrednote svojega dela vnovčiti doma v takem obsegu in obliki, da bo proizvednik lahko vztrajal.

Med skelečimi vprašanji našega narodnega gospodarstva je že dolgo časa kmečko vprašanje, zlasti pa vprašanje našega vinogradništva. Dnevni in strokovni tisk sta v zadnjih letih o tem ponovno razpravljala in složno ugotovila, da naš vinogradnik za svoj pridelek ne izkupi niti toliko, kolikor ga stane sama režija.

Da se tem vsaj malo odpomore, so na Bizeljskem l. 1933 ustanovili *Vinarsko in sadjarsko zadrugo Bizeljsko*, ki si je nadela nalogo, da spravi na trg prvovrstna in pristna bizeljska vina svojih članov.

Zaradi lažjega poslovanja je zadruga pred dobrim mesecem odprla v Ljubljani na Gasilski cesti 6 (Šiška, nasproti Gasilskega doma) odprla svojo *založno klet*, odkoder oddaja prvovrstna bela in rdeča vina po zelo zmernih cenah v količinah od 50 l naprej.

Zadruga je v spretnih rokah in sodelujejo v njej odlični in preizkušeni strokovnjaki. Zato lahko postreže interesentom z res kvalitnim in prvovrstnim vinom. Na razpolago ima več vrst vina: namizno belo in rdeče (lahko vino) ter rdeče (močnejše) in rizling, ki mu mora dati vse priznanje tudi največji vinski gurman.

Spretnemu vodstvu zadruga se ima ustanova zahvaliti za to, da razpolaga v centrali na Bizeljskem s krasno moderno kletjo in s posodami, da lahko shrani velike množine vina hkratu.

Razen vina ima zadruga v zalogi prvovrstne *bizeljske prinelle*, ki so po kakovosti enakovredne evropskemu in ameriškemu blagu. Kdor jih poskusi, bo z veseljem in ponosom moral priznati, da imamo tu res nekaj domačega, za

kar smo doslej mislili, da smo navezani na tujino.

Poleg tega ima zadruga v načrtu, da bo nudila odjemalcem tudi prvovrstno sortirano sadje, sveže, sušeno in tudi predelano. Interesenti dobe glede tega lahko vsa podrobna pojasnila v ljubljanski *založni kleti*, Gasilska 6, vsak delavnik od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Poslevočič ljubljanske založne kleti ljubeznivo daje pojasnila o vsem, kar žele interesentje vedeti.

Seveda ima Vinarska in sadjarska zadruga Bizeljsko tudi prvovrstno slivovko domačega pridelka na razpolago. Žganje je garantirano iz samih domačih sliv.

V dobi, ko marsikdo težko investira v zalogo večje zneske, bo marsikomu ustrezno na ta način, da lahko nabavi že količino od 50 l naprej. Pri tem odpadejo dragi potni stroški, poleg tega pa ima gostilničar ali zasebnik-odjemalec zavest, da je dobil res odlično vino, za čegar kakovost jamči zadruga sama.

Povsod vidimo, da uspevajo narodi, ki se znajo gospodarsko osamosvojiti. Prispevek k temu prizadevanju pomeni za nas tudi Vinarska in sadjarska zadruga Bizeljsko. Prizadeva si, da plača vinogradniku primerno ceno, poleg tega pa, da izloči drago posredništvo in s tem varuje konzumenta in gostilničarja. Ob sedanjih cenah gostilničar, ki kupuje vino pri tej zadrugi, lahko toči prvovrstna bizeljska vina po isti ceni kakor dalmatinska. S tem odpade izgovor, da so naša slovenska vina predraga.

Zadruga je storila in bo storila vse, kar je v danih razmerah mogoče, naloga javnosti pa je, da se njenemu prizadevanju primerno odzove. Mislimo in upamo, da bo slovenska javnost razumela klic in našla pot — domov!

**ČITAJTE IN NAROČAJTE
„KMETSKI LIST“!**

Uredba o prisilnem delu

Vlada je predpisala uredbo o prisilnem bivanju in prisilnem delu za brezvestne špekulante. Uredba določa:

Člen 1. — Splošne upravne prvostopne oblasti lahko pošljejo na prisilno bivanje v drug kraj proizvajalce, posrednike in prodajalce: 1. take, ki dvigajo cene živilom in ostalemu blagu čez meje, katere dovoljujejo odredbe uredbe o pobijanju draginje in brezvestne špekulacije ter uredbe o nadzorstvu nad cenami; 2. take, ki kupičijo živila in drugo blago z namenom, da bi živila ali blago umaknili iz promet in s tem dvignili njihovo ceno. Prisilno bivanje ne more trajati dalje kakor 6 mesecev, v ponovnem primeru pa ne več kot eno leto.

Člen 2. — Splošne upravne prvostopne oblasti morejo osebe, ki so bile že enkrat pravomočno obsojene zaradi kakšnega dejanja po čl. 1. te uredbe, v ponovnem primeru poslati poleg prisilnega bivanja tudi na prisilno delo. Te osebe bodo opravljale prisilno delo pri javnih delih, kamor jih bo poslala oblast, ki je odlok o tem tudi izdala.

Kmetška mladina

Sv. Jakob

Sporočamo vsem tovarišem in tovarišicam, da smo na binkoštni ponedeljek igrali igro »Na dan sodbe«, ki so jo gledalci z navdušenjem sprejeli. Igra se je vršila na prostem in privabila mnogo gledalcev, ki žele napredka naši delavni kmetški mladini.

Občni zbor našega Društva kmetških fantov in deklet se je vršil v nedeljo dne 28. aprila preteklega meseca, ki je pokazal, da je naša kmetško-mladinska organizacija opravila veliko

Ivan Nemeč:

Nemirne noči

Kadar prestopiš v Ljutomeru železniško progo in zaviješ po jezu proti Cvenu in Moti, se nenadoma znajdeš v prijaznem gozdu, ki se je baš v teh dneh oborožil s prijetnim zelenilom, da se človeku kar duša zakrohoče; če stopiš v prijeten hlad, če se skloniš v prijazno senco ponosnih dreves. Ko prideš čez precej široko brv, se potegne dolga ravna črta — steza daleč tja skozi gozd, ki človeka res mora zapeljati v razmišljanje, votožne in vesele misli, kakor mu je pač trenutno pri duši. Zelenilo in samotno šumljanje listja te zagrabi za najtanjše konce čutil, če ne prej, v gozdu pa te prav gotovo zgrabijo čustva tople bolečine, ki se ne izgube niti tja do Cvena in še naprej do Mote. Ne vem, morda bi se človek ohladil tam kje v Muri, ki je zelo blizu Mote, toda Rezančev Joža ni nikdar prišel od Mote. Tu in tam je celo imel trdno voljo, da bo šel naravnost do Mure, pa ga je zmotila Mota, kakor bi nesrečnica res imela neko očarljivo moč. Do Mote in nikamor dalje. Do roba Mote, kjer stoji čedna hiša, do tja je prišel Joža in obstal...

★

Pričele so se nemirne noči; nemirna je bila steza od Ljutomera do Mote, nemirna je bila tudi Jožina kri; v gozdu pa je samotno in zapeljivo šumelo. Joža je nenehno meril pot od Ljutomera do Mote. Hodil je ponoči in podnevi, ob

praznikih in delavnikih, nešteto krat je meril in meril in se vedno ustavil na Moti. Do Mure ni mogel; ni mogel, pa čeprav je hrepenel po sveži murski vodi, ki tako zdravilno vpliva na vročo kri! Joža je čez železnico prestopil še dokaj odločno in junaško, tudi steza do samotnega gozda je bila prav tako odločno premerjena, toda tik ob brvi, kakor hitro je stopil korak v šumljajočo senco, se je odločnost nenadoma spremenila v krpo, v kolenih pa je občutil neko vročo vodeniko. Kri se mu je nenadoma razburkala, rdeča tekočina mu je napolnila oči in nos, iz ušes pa mu je gorela neka čudna toplota in se prelivala skozi suho telo v noge, nekam v členke, kjer ga je pričelo bosti, kakor bi imel v nogah ostre jeכלene bodice. Trudoma je predstavljaval noge, pljuča pa so mu po kovaško vdihaval šumljajoči gozdni zrak.

Po velikem trudu je gozd vendarle počasi prenehal. Steza je tekla naprej med njivami in senožeti, zavila mimo Cvena na Moto, kjer je Joža zopet obstal. Ni mogel do Mure, niti koraka mu ni hotela napraviti noga od tistega prijaznega ogla, kjer je bil privezan z vso silo strasti. Prihajal pa je skoraj vedno v vinskem razpoloženju, ki se mu je redno izpreverglo v robantenje in bolno hrepenenče poglede. Tu in tam je dobil tudi kakšno po glavi, ker je preveč robantil, njegovi strastni pogledi pa so nenehno hiteli za njo... Njegove oči, večinoma zakravljenjene od dobre in obilne mere vina, so poželjivo in nervozno hitele, nervozno iskale in jo zasledovale, celo nasilen je postal Joža in prisegel na štefan vina, da Katja mora biti njegova...

Tisto noč je Joža od hrepenenja in skeleče jeze zaspal pod njenim oknom. Nekaj časa je

robantil in rotil deklico, naj mu privoščiti vsaj sladko besedo, potem pa je z vso silo udaril po oknu, da je razbito steklo rezko zažvenketalo v noč. Iz dlani mu je pricurjajala kri, v očeh pa je občutil solze pijane jeze.

Ti moraš biti moja, je zarobantil, da so ga slišali celo na gornjem koncu vasi. Moja si in moja moraš biti, je hrkal in rentočil skozi redke zobe. Dekliško okno pa kljub jezi in odločnosti ni dajalo nobenega znaka življenja.

Preklete, da boš moja! Kaj se skrivaš in molčiš? — nič ti ne pomaga! Kdo bi govoril s teboj, kdo bi se jezil, ko ni vredno, golobical! Uidi, če moreš! Na, beži, Katja! Ehe, he, heeee, se je pretresljivo zakrohotal in v sladko žolčni pijanosti zaspal vnovič pod njenim oknom. Nekje iz daljave je pritajeno šumela Mura in zazibala vse utrujene, ki so radi njega morali bedeti, v prijetni jutrnji san.

★

Tik pred soncem je Joža skočil pokoncu. Krmežljave oči je dvakrat pomencal s prsti, zvedavo pogledal v okno in na podplatih občutil jutrnjo roso. Očesi sta mu z okna zdrsnili na nogi, ki sta bili bos in umazani od potu, toda čevljev, pravih resničnih čevljev, v katerih je včeraj z lastnimi nogami prišel v Moto, ni bilo. Še enkrat je vrgel pogled v okno, kot bi hotel priklicati usmiljenje, lice pa mu je izražalo golo suho strast. V grlu je občutil neko grobo bolečino, ki jo je hotel stresti naravnost v dekletovo okno.

Aaaark—, mu je zagrgralo v grlu, bolečina pa se je na mah prelila v bose noge.

Konec prihodnjič.

kulturno delo. V novi odbor so bili izvoljeni tov. Matjašič Vojteh, predsednik; Škofič Josip, podpredsednik; Matjašič Srečko, tajnik; Bračko Alojz, blagajnik; Franc Ščuk, knjižničar; Srečko Matjašič, načelnik kulturnega odseka. Revizorja sta Ratko Škofič in Dokl Julijana. Delegata na občni zbor tov. Škofič Josip in Matjašič Srečko. Na občnem zboru je bil sprejet tudi maksimalni in minimalni delovni načrt.

Bizeljsko

Na binkoštni ponedeljek je Društvo kmetijskih fantov in deklet priredilo z velikim uspehom šaloigro »Gospoška kmetija«. Igralci so rešili vloge na splošno zadovoljstvo gledalcev. Dasi nam v zadnjem času nekaj moči manjka, smo se tudi tokrat dobro odrezali. V najkrajšem času bomo postavili na oder novo primereno igro.

Mota pri Ljutomeru

V pripravljani odbor velikega murskopolskela kmetско-mladinskega praznika so bili določeni sledeči tovariši in tovarišice: Roškar Ludvik ml. predsednik, člani odbora pa so: Kreft Vladimir, Joško Tomažič, Tibant Janko, Trstenjak Alojz, Rajh Nada, Horvat Martin, Močnik Janko, Skuhala Franc, Špindler Franc, Bobnjar Matija, Slavič Alojz, Rus Joško, Rožmanič Kristina in Bunderl.

Odbor bo izvršil vse priprave za veličastno prireditev in kulturno manifestacijo naše kmetске mladine. V ožjem odboru so tov. Roškar, Kreft, Tomažič in Rajh Nada.

Škofja vas

Društvo kmetijskih fantov in deklet v Škofji vasi pripravlja veliko kmetско-mladinski praznik z odkritjem Gubčevega kamna. O vseh podrobnostih prireditve bomo še pravočasno poročali.

Iz naših krajev

× **Prepovedano** je dajanje nagrad državnim uslužbencem. Ministrstvo trgovine in industrije je pozvalo vse gospodarske zbornice, naj opozore svoje članstvo, da je prepovedano dajati nagrade državnim uslužbencem v katerikoli obliki rabata na cene blaga, ki ga dobavljajo državnim ustanovam. Državni uslužbenci, ki bi prejeli nagrade, bodo strogo kaznovani.

× **Šentpeterska podružnica Ciril Metodove družbe** je pokrenila akcijo za rešitev domačije brata velikega slovenskega pesnika Antona Aškercera v Vel. Širiji nad Rimskimi Toplicami. Akcija je lepo uspela. Zbrana je bila večja svota denarja, ki je bila na Binkošti izročena Aškercerovi družini. Ob tej priliki je bila odkrita na Aškercerovi hiši spominska plošča.

× **Kmet za šolstvo.** Kmet Jefta Klečkarevič iz vasi Moravište pri Strugi je odstopil lastno hišo za šolo, že pred tremi leti. S svojo sedemčlansko družino se je umaknil v podstrešno sobico. Letos pa je občina na njegovo pobudo zgradila lepo in prostorno šolsko zgradbo z dvema učilnicama in stanovanjskimi prostori za učitelje.

× **»Trgovinski glasnik«** je izhajal v Beogradu in je bil te dni z odlokom notranjega ministrstva ustavljen, ker je bil trikrat zaplenjen v enem mesecu.

× **Navidezno mrtva** je bila 74 letna starka Petrina Crevarjeva. Umrla je in so jo deli na mrtvaški oder. Ko so že poslali po krsto in jo objokovali, je starka oživela in vstala.

× **Podivjani bik v Zagrebu.** Neki trgovec z živino je na južnem kolodvoru v Zagrebu nakladal živino. Pri tem mu je pobegnil velik bik, je pričel dirjati po ulicah sredi mesta. Konjači in stražniki so ga lovili. Oddali so nanj 20 streliv in ga s težavo pobili. Med prebivalstvom je povzročil podivjani bik ogromno strahu. Drugih nesreč ni bilo.

× **Novi vozni red** je stopil v veljavo v noči od sobote na nedeljo 18. in 19. maja. Spremembe so majhne.

× **Kmetško ohcet,** kakršne že davno ne pomnijo je priredil bogat kmet Jurij Frelj iz okolice Sombora. Oženil je svojega posinovljenca z neko vaško lepoticco. Svatba je trajala tri dni in se je udeležila vsa vas. Na svatbi so pojedli 400 kg kruha 120 kg masla, 125 kg sladkorja, 5000 jajc, 200 kokoši, 5 telet, dva vola, 5 svinj, 100 kg orehovih jedrc, 50 kg marmelade, 20 kg čokolade 25 kg suhega grozdja, popili so pa 10 litrov žganja in 1200 litrov vina. Svatba je potekla v miru in redu. Vsi so bili zadovoljni.

× **Stavkati je pričelo** v rudniku Klenovniku 400 delavcev. Delavci zahtevajo povišanje mezd.

× **Cigani jedo mrhovino.** V bližini Križevcev na Hrvatskem je nekemu kmetu poginila krava. Kmet je kravo zakopal, kakor je na kmetih navada. Cigani so za to zvedeli in so neko noč mrhovino odkopali, ter jo odpeljali v bližnji gozd, kjer so priredili pravo pojedino, čeprav je bila krava že vsa črvena. Zbolel ni vendarle nihče.

× **Nazadovanje vojvodinskih Švabov.** Glasilo vojvodinskih Nemcev poroča o silnem nazadovanju rojstev. Na 100 smrtnih primerov pride le še 42,7 rojstev. V prvi tretjini letošnjega leta je bilo v Vršu 216 smrti in le 114 rojstev. Izumiranje vojvodinskih Nemcev se opaža že dolgo vrsto let, toda take razlike med smrtnimi slučaji in rojstvi kakor letos še niso nikoli zaznamovali.

× **Najstarejši Jugoslovan** živi v vasi Nerodimlji blizu Uroševca. Star je 130 let. Mož trdi, da se je rodil 1810. leta. Slabo vidi in ljudi razpoznavala le še po glasu. Bolan ni bil nikoli. Opojnih pijač ni pil.

× **Pod vlak** je skočil na binkoštni ponedeljni Silvo Jančar. Vzrok samomora je bila, kakor domnevajo, njegova brezposelnost.

× **Urad za kontrolo cen** je določil cene moki, ki smejo biti za največ 60 din pri 100 kg višje od cen na dan 14. febr. t. l.

× **Zaradi obilice** neodločljivega gradiva smo morali današnje nadaljevanje črtice »Mrlički za vasjo« odložiti za prihodnjič. Cenj. naročniki(-ce) in čitatelji(-ce) naj nam to oprostite. Hkratu pa ponovno opozarjamo naše odre na ljudsko dramo istega pisatelja »Rožmarin«, ki je doslej povsod, kjer so jo uprizorili, bila deležna toplega sprejema.

× **Zvišane tarife.** Poštno ministrstvo je zvišalo poštno tarife. Tudi železniško ministrstvo pripravlja zvišanje železniških tarif za 20 odstotkov.

× **Pridelek tobaka v naši državi.** Lani je bilo pridelano v vsej državi 26,850.649 kg tobaka. Največ tobaka so pridelali v vardarski banovini, in sicer 13,946.530 kg, kjer je bilo zasajenih 986 milijonov 917.200 tobačnih sadik. Od pridelovanja tobaka se preživlja v naši državi okoli 120.000 družin. Polovica pridelovalcev odpaše na Juž. Srbijo. Najmanj tobaka so lani pridelali v drinski banovini, kjer je bilo zasajenih 30,290.900 sadik. Pridelanih ga je bilo 529.734 kg tobaka.

× **Barvano vino zaplenjeno.** Neka zagrebška veletrgovina z vinom je kupila v Nišu 60 hl vina in ga plačala naprej. Ko je vino pripelo na zagrebški kolodvor, so ga strokovnjaki pregledali in preskusili. Ugotovili so, da je vino barvano, vsled česar ga je oblast zaplenila.

× **Povečan pridelek sladkorne pese.** Zaradi povišane odkupne cene, so letos kmetje posejali nad 80.000 oralov sladkorne pese in se računa pridelek na 100 do 110.000 vagonov in ob proizvodnja sladkorja znašala 12 do 13.000 vagonov. Trdijo, da se sladkor ne bo podražil.

× **Druga leta** smo pridelovali v naši državi do 100.000 vagonov pšenice za izvoz. Letos bo pridelek mnogo manjši vsled poplav in neugodnega vremena in bo pridelek zadostoval le za domačo potrebo.

„EKONOM“

R. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7
(v lastni hiši) Telefon interurban 25—06

Dobavlja vse deželne pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. **Mlevske izdelke:** pšenični zdrob, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zdrob, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kaša. **Poljske pridelke:** krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. **Stalna zaloga** vseh umetnih gnojil (rud. superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žindre, nitrofoskala, apnenega dušika, čilskega solitra itd.), cementa in drugo **glavno zastopstvo** za Slovenijo opekarne »Ilovac«, Karlovac za vse vrste zidne in strešne opeke.

× **Štirikrat dvojčke.** Žena posestnika Jana Hofmana v Kuli je že četrtič rodila dvojčke. Skupno je rodila že 16 otrok. To je gotovo rekord božjega blagoslova.

× **Postajališče v Prečni.** V nedeljo je bil otvorjen na žel. progi Novo mesto—Toplice žel. postajališče v Prečni.

× **Prepovedano krošnjarstvo.** Banska uprava dravske banovine v Ljubljani je prepovedala trgovanje s kakršnimikoli blagom po ulicah ter hojo od kraja do kraja in od hiše do hiše. Ta prepoved velja za sledeče okraje: Ljubljana, Kočevje, Logatec, Škofja Loka, Radovljica, Kranj, Kamnik, Gornji grad, Slovenji Gradec, Dravograd, Maribor levi in desni breg, Ptuj, Ljutomer, Murska Sobota, Lendava ter za mesta Ljubljana, Maribor in Ptuj.

× **Zagrebški nadškof dr. Alojzij Stepinac** se je koncem preteklega tedna vrnil iz Rima, kjer je bil nekaj dni v cerkvenih zadevah v Vatikanu.

× **Naš izvoz.** V mesecu maju in juniju bomo izvozili 200 vagonov masti, 100 vagonov svežega svinjskega mesa, 300 vagonov govejega mesa in 14.000 živih svinj.

× **Tekstilni delavci na Hrvatskem v mezd-nem gibanju.** Okoli 17.000 tekstilnih delavcev na Hrvatskem zahteva kolektivno pogodbo. Pogajanja med delodajalci in delojemalci se vrše v Zagrebu. Delavci na Hrvatskem zahtevajo slično pogodbo, kakršno so dosegli tekstilci v Sloveniji.

Kaj se godi po svetu

SILOVITE BORBE NA ZAPADU

Po nemškem vkorakanju v Belgijo, Holandsko in Luksemburško se je položaj na zapadnem bojišču naglo spremenil. Medtem ko smo bili prej vajeni s tega dela bojišča, ki je dejansko najvažnejše, iz dneva v dan čitati samo poročila o bojih patrolj in artilerijskih dvobojih brez večjih uspehov za to ali ono stran, je sedaj položaj popolnoma spremenjen. Na tej fronti so sedaj v borbi take množice in tehnično tako opremljene, da lahko govorimo o

NAJVEČJI BITKI

v zgodovini človeštva. Ako kratko pregledamo dogodke zadnjega časa, vidimo, da so Nemci uporabili podobno bojno taktiko kakor na Poljskem in potem do neke meje tudi na Norveškem. Način bliskovitega napada, nenadnega vdora, pri katerem sodelujejo vse vrste orožja in zlasti udarno tudi letalstvo, se je v veliki meri obnesel. Nemci so zasedli vso Holandsko in velik del Belgije.

Pomlad je tu!

Kolesa, motorji,
vsi nadomestni deli
TRGOVCI POPUST!

SPLOŠNA TRGOVSKA
d. z o. z. **Ljubljana**
Tyrševa cesta 33

V PETIH DNEH

je bil odpor nizozemske vojske strt, ker je padlo kakor poročajo, celih sto tisoč Nizozemcev, to se pravi dobra četrtina nizozemske vojske. Ob takem razvoju dogodkov ni kazalo drugače, kakor da je nizozemski vrhovni poveljnik general Winkelmann pozval svoje čete, naj položijo orožje.

Zlasti je trpelo mesto Rotterdam, ki ima 600 tisoč prebivalcev in je sedaj dejansko popolnoma v razvalinah.

Po francoskih poročilih je štela nizozemska vojska ob začetku sovražnosti kakih 400 tisoč mož. Znatno del teh čet je bilo treba umakniti v notranjost za borbo proti padalcem. Prvotno so Nizozemci računali, da bo to nevarnost lahko ubranila policija, končno pa se je izkazalo, da je to nemogoče. Zato je morala priskočiti na pomoč vojska.

Po istih poročilih so Nemci spustili na Nizozemsko več tisoč padalcev. Tu in in tam je hkratu nastopilo skupaj takoj po 100 padalcev, ki so bili vsi izvrstno oboroženi.

Podpis o kapitulaciji je bil izvršen dne 15. t. m. dopoldne. Po predaji je general Winkelmann imel po radiu govor, v katerem je naglasil, da je vojska storila vse, kar je bilo mogoče.

Letalske sile nizozemske vojske so se tako zmanjšale, da niso več mogle pomagati četam in so zato bile čete izpostavljene bombardiranju s strani nemškega letalstva.

Nekateri nizozemski polki, zlasti grenadirski, so izgubili po 80 odst. moštva.

V petih dneh vojne so Nizozemci izgubili 50 svojih letal, Nemci pa baje v istem času na tem bojišču 150 svojih.

Medtem pa, ko so čete na kopnem kapitulirale, se je nizozemska mornarica pridružila angleški.

Kancelar Hitler je imenoval Seyssa-Inquarta, ki je znan že iz Avstrije z Nemčijo, za državnega komisarja za zasedeno Nizozemsko in tiste dele Belgije, ki so danes v nemški posesti. Državni komisar je šef civilne uprave, oziroma oblasti, je popolnoma samostojen in podrejen neposredno Hitlerju. Po potrebi lahko sodeluje s krajevnimi domačimi oblastmi. Pravo ostane v veljavi domače, v kolikor ne nasprotuje danes veljavnemu nemškemu pravu.

Nizozemske kolonije v Vzhodni in Zapadni Indiji so ostale v nizozemski posesti, nekaj vhodov v pristanišča pa so Nemci zaprli z minami.

Letalstvo je uničeno. Kar je letal ostalo, so jih letalci pred predajo zažgali, nekaj pa jih je pobegnilo v Belgijo in v Anglijo.

V BELGIJI

so Nemci izvršili tako močne napade, da so se morale zavezniške vojske umakniti in prepustiti glavno mesto Bruselj Nemcem.

Velike bitke med Anversom in Sedanom se po italijanskih poročilih udeležuje velika

množica več milijonov mož. Položaj se od ure do ure spreminja. Vrše se napadi in protinapadi, vendar pa Nemci poročajo, da so jugovzhodno od Sedana prebili Maginotovo črto v širini sto kilometrov. Nasprotna poročila to zanikujejo in govore le o manjših utrdbah, zgrajenih v zadnjem letu.

Belgijska vlada se je iz Bruslja preselila v Ostende.

V soboto so Nemci javljali, da so po silnih bojih predrli v Belgiji črto severno od Louvain na Dylen ter zavzeli Mallines, nakar so zavzeli tudi Louvain. Angleži pa so istočasno poročali, da britanske čete še vedno drže Louvain v srednji Belgiji.

Tudi trdnjava Liege in Namur sta še v zavezniških rokah. Nemci so ju sicer obkolili in zavzeli ozemlje tam okrog, trdnjavi sami pa še vedno niso mogli do živoga. Belgijski kralj je po radiu pozval branilce, naj vztrajajo v obrambi domovine, ako bo treba, tudi do bridkega konca.

RAZŠIRJENJE NEMŠKEGA VDORA

Težišče vojnih operacij je bilo koncem tedna na ozemlju, ki so ga zavzele nemške oklopne divizije med reko Sambro, mestoma Rethelom in Sedanom.

Po nemških poročilih je položaj ob koncu tedna bil tak:

Luksemburg so nemške oborožene sile zasedle v enem dnevu.

Nizozemska je bila v 5 dneh prisiljena h kapitulaciji.

Belgijske obmejne utrdbe so bile zavzete v petih dneh in je bil s tem omogočen predor na belgijsko-francoskem bojišču na reki Dyle.

V Franciji je bilo konec tedna prebito nadaljevanje francoske Maginotove črte na močni utrjeni reki Meusi.

Nemške letalske sile so uničile veliko število sovražnih letališč. Vojna je prenesena neposredno pred vrata Anglije.

Iz tega nemškega poročila in iz nadaljnje ga razvoja bojev se vidi, da Nemci skušajo prodreti do severne francoske obale, do Rokavskega preliva, odkoder bi začeli lahko z neposrednimi napadi na samo Anglijo.

Zato so boji tako srditi. Po zavezniških poročilih so vrgli v prve vrste do 3000 tankov, ki napadajo v strnjjenih vrstah, da bi prerezali fronto južno od reke Sambre.

Mesto Rethel, ki so ga že imeli Nemci, so v poznejših bojih zasedle zopet zavezniške čete.

ZANIMIVA ITALIJANSKA SODBA

Medtem ko poročila obeh taborov popolnoma soglašajo o tem, kako srdite bitke se bijejo, razpravlja italijanski general Gayda, ki velja za Mussolinijevega zaupnika, o tem, kakšne posledice bo imel izid te največje bitke za nadaljni potek vojne.

Pri tem ga zlasti zanima vprašanje, ako se bo Nemcem posrečilo izsiliti konec vojne, ako v tem boju porazijo zavezniške vojske.

Na to vprašanje odgovarja italijanski vojaški strokovnjak, da nemška zmaga ne bi pomenila konca vojne, ker razpolagata francoski in velobritanski imperij s prevelikimi človeškimi in materialnimi rezervami. Po tej sodbi pomeni torej bitka, ki je sedaj v največjem razmahu, le enega izmed prizorov v sedanji vojni, nikakor pa ne nje odločitve.

PREOSNOVA FRANCOŠKE VLADE

Te dni je bila izvedena preosnova francoske vojne vlade. Kot podpredsednik in minister brez listnice je vstopil v vlado maršal Petain, dosedanji francoski veleposlanik pri španski vladi. Daladier je prevzel zunanje ministrstvo, Reynaud pa bo poleg predsedstva vodil tudi vojno ministrstvo. Za notranjega ministra je imenovan dosedanji minister za kolonije Mauvel.

V Franciji ima sedaj Reynaud enak položaj kakor Churchill v Angliji.

RUSIJA ZA MIR NA BALKANU

Madžarski listi so objavili vesti iz Rima, po katerih je bil med Italijo in sovjetsko Rusijo dosežen načelen sporazum glede ohranitve miru na jugovzhodu Evrope. Listi javljajo, da ta sporazum še ni definitiven, toda mislijo, da bo te dni objavljen. Pray tako poudarjajo, da ta sporazum ni naperjen proti nobeni državi, zainteresirani v tem delu Evrope, temveč da ima izključno nalogo preprečiti razširjenje vojne.

Hkrati madžarski listi objavljajo izjavo neke merodajne osebe v Moskvi, na podlagi katere sovjetska Rusija nima namena intervenirati v jugovzhodni Evropi pod pogojem, ako tega ne stori nobena druga država, pa naj si bo to kjerkoli. Vsako tako intervencijo v južnovzhodni Evropi bi v Moskvi smatrali kot izzivanje, kar bi povzročilo neodložljivo reakcijo.

Naposled objavljajo listi tudi izvleček iz članka moskovskih »Izvestij«, v katerih se prvič po pričetku sovražnosti govori o potrebi, da se vojna odstrani iz južnovzhodne Evrope in v Sredozemskem morju, kajti v sedanjih okoliščinah se to področje vsak trenutek lahko spremeni v bojišče.

Tudi v Berlinu so se razširile vesti, da je sovjetska vlada sporočila diplomatskim predstavništvom Nemčije, Italije, Francije in Anglije, da bi smatrala vsako oboroženo akcijo, ki bi jo katerakoli izmed teh držav podvzela na Balkanu, kot sovražnosti proti sovjetski Rusiji.

Tudi turško časopisje poroča o tem, da je Rusija odločna nasprotnica kršitve miru na Balkanu.

Črno morje je problem varnosti Rusije na jugu in ne bo dovolila nobeni drugi velesili, da bi intervenirala na Črnem morju. Zato je za Rusijo važno vprašanje prehoda zavezniških vojnih ladij skozi Dardanele ali prodor Nemčije preko Črnega morja v Rumunijo. Ni pa nevarnosti, da bi Turčija otvorila Dardanele.

AMERIKA SE PRIPRAVLJA

Predsednik Roosevelt je predložil kongresu v odobritev nove oboroževalne kredite v višini 1180 milijonov dolarjev (65 milijard din). Ob tej priliki je imel Roosevelt govor, v katerem je poudaril, da se morajo Zedinjene države zavarovati proti vsaki možnosti bliskovite ofenzive proti ameriškim interesom. Živimo v usodnih dneh in pretresljivi razvoj dogodkov sili vsako nevtralnno državo, da gleda na svojo obrambo. Nevarnost zaradi sedanje evropske vojne obstoji tudi za Ameriko. To kaže hitrost, s katero moderne armade premagujejo čas in prostor. Neizpodbitno dejstvo je, da mora ameriški narod predruščiti mišljenje o obrambi Zedinjenih držav. Motorizirane armade lahko na dan dosepejo v vsako državo po 200 milj daleč.

Dalje je Roosevelt opozoril na delo pete kolone. Osebe, je dejal, ki prihajajo kot mirni obiskovalci, se izkažejo kot pripravljavci sovražne opupacije. Nevarnost presenečenj se je v moderni vojni povečala. Ameriški življenjski interesi so zelo obsežni in bolj nego kdajkoli prej je treba zavarovati Ameriko proti možnosti invazije ali napada. Proti taki možnosti invazije ali napada. Proti taki možnosti zavzema vedno bolj enotno stališče vseh 21 ameriških držav. Roosevelt je dejal dalje, da bi želeli, da bi mogle Zedinjene države producirati letno 50.000 vojaških letal.

Govor predsednika Zedinjenih držav je nalletel ne samo v Ameriki, marveč na celem svetu ogromno zanimanje. Z enodušnim odobravanjem so ga sprejeli v zavezniških državah.

POSVETOVANJE TOVARNARJEV

Zastopniki letalskih tovarn v Zedinjenih državah so se zbrali te dni na posvetovanje, kako

bi povečali in pospešili proizvodnjo letal. Tovarnarjem letal je bilo sporočeno, da naj prej izvrše naročila zaveznikom, nato pa prično izdelovati za ameriško vojsko. Ameriška letalska industrija namerava povečati proizvodnjo vojnih letal na 50.000 letno.

PROTI TUJCEM

So sedaj vse države postale silno oprezne. V Nemčiji je pooblaščen pravosodno ministrstvo, da lahko skupaj s policijskimi oblastmi vsak čas sprejme nujne ukrepe glede izгона nezahajenih tujcev.

V Romuniji morajo vsi tujci, ki so prišli v državo po 1. septembru 1939 in nimajo posebnih dovoljenj za bivanje, do konca maja zapustiti Romunijo.

Podobne ukrepe so izdale tudi Španija in še nekatere druge države. Amerika pa je ponovno svetovala svojim državljanom v evropskih nevturalnih državah, naj se vrnejo domov.

VATIKANSKO GLASILO

»Osservatore Romano« je objavljalo poročila, ki so bila naklonjena zaveznikom, vsled česar je bilo prepovedano njegovo prodajanje in razpečevanje po Italiji. Sedaj je Osservatore

Romano prenehal biti političen list in bo ostal le še cerkveno glasilo.

Iz tujine

■ V Angliji se je že priglasilo 250.000 mož k pomožni vojski, ki ima nalogo boriti se proti peti koloni, to je proti morebitnim sovražnim padobrancem, proti vohonom in vsem nezanesljivim tujcem.

■ Švicarsko časopisje poroča, da imajo Nemci novo vrsto letal, ki kljub svoji velikosti lahko pristajajo na zelo majhnem prostoru. S takimi letali prevažajo Nemci svoje čete v sovražno zaledje.

■ Otroci belgijskega kralja Leopolda so bili takoj v začetku vdora nemške vojske v Belgijo prepeljani na Angleško.

■ V Nizozemski Indiji sta sedaj dve zavezniški diviziji vojaštva. Na vseh otokih Nizozemske Indije je bilo proglašeno obsedno stanje. Aretiranih je bilo okrog 400 Nemcev, ki so jih odpremili v koncentracijska taborišča na otoku Borneo.

■ Ameriški zunanji minister Hull je naročil veleposlaniku v Rimu Philipsu, da naj svetuje vsem ameriškim državljanom zapustitev Italije.

■ Američani so poslali zaveznikom 2000 letal. Zastopnik Francije in Anglije so letala že prevzela. Amerika bo dobavljala zaveznikom odslej mesečno po 400 letal.

■ Komandant ameriških čet v svetovni vojni je izjavil, da mora biti Amerika pripravljena za vstop v vojno. »Nihče od nas ne more predvideti, kdaj bi mi mogli biti zapleteni v vojno, ki je sedaj vplamtelja v Evropi. Danes je položaj tak, da ne moremo odlagati naših priprav«, je rekel general Persing.

Sejmi

27. maja: Litija, Nova cerkev, Dobrovnik;
28. maja: Maribor, Tinsko, Dolnja Lendava, Puconci;

30. maja: Loka pri Zid. mostu, Turnišče;
31. maja: Boštanj, Kostanjevica, Maribor, Mirna peč.

1. junija: Mokronog, Stara cerkev pri Kočevju, Brežice, Celje, Trbovlje, Križevci, Sv. Lenart okr. Slovenjgradec.

„Kmetški list“ izhaja vsako sredo. Naročnina znaša letno 30 din, pollet. 15 din, za inozemstvo letno 50 din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Rokopisov ne vračamo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-39. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Tovarna kemičnih izdelkov v Hrastniku d. d.

OBRATOVALIŠČE: CELJE IN HRASTNIK

izdeluje in prodaja naslednje vrste fosfatnih gnojil:

rudninski superfosfat 16% in 18%
kostni superfosfat kmf 18/19%
fosfatno žlindro 6/10/18%

razen teh dobavlja tovarna:

mešana gnojila kas
kostno moko 30%
kalijevo sol 40%

Opozorjamo zlasti živinorejce na

hrastniško klajno apno

ki se dobavlja v plombranih vrečah.

Vprašanja in naročila na: **Tovarno kemičnih izdelkov v Hrastniku d. d.**

Telefon: Hrastnik št. 2 — Brzjav: Kemična Hrastnik

Laneno olje, firnež, barve, lake, kit, lanene tropine ter vse v to stroko spadajoče blago prvovrstne kakovosti po solidnih cenah in točni postrežbi najugodneje kupite pri domačem podjetju

„MEDIĆ - ZANKL“

tovarne olja, lakov in barv — družba z omejeno zavezo, lastnik Franjo Medić — Centrala v Ljubljani, podružnica v Mariboru — Ekspoziture v Beogradu in Novem Sadu — Tovarne v Ljubljani, Medvodah in Domžalah

Razne vrste

zdravilnih zelišč

kupuje po najvišjih dnevnih cenah

KMETIJSKA DRUŽBA r. z. z o. z., LJUBLJANA
Novi trg 3

Zahtevajte informacije — pošljite vzorce in ponudbe

Kmetški hranilni in posojilni dom

zadruga z neomejenim jamstvom

v Ljubljani — Tavčarjeva ulica 1

Žiro račun pri Narodni banki — Račun Poštne hranilnice 14.257

Brzjav: „Kmetškidom“ — Telefon št. 28-47

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun — Daje kratkoročna posojila — Eskontuje menice — Izvršuje ostale denarne posle — Nove vloge na knjižice in na tekoči račun vsak čas razpoložljive **4 do 5%** obrestuje po **4 do 5%** Za vse vloge nudi popolno varnost! **Zaupajte domačemu denarnemu zavodu!**